

Asia: VN/32927/2024

Lausuntopyyntö hallituksen esitysluonnoksesta ympäristönsuojelulain, vesienhoidon ja merenhoidon järjestämisestä annetun lain ja luonnonsuojelulain mukaisista tietovarannoista

Asian tausta ja valmistelu

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Suomen ympäristökeskus kiittää mahdollisuudesta lausua lakimuutoksesta ja kiittää valmistelijoita perusteellisesta työstä lainsäädännön selkiyttämiseksi. Suomen ympäristökeskus pitää tärkeänä, että osapuolten tietosuoja- ja julkisuuslainsäädännön mukaisia rooleja ja vastuita on nyt tarkoitus selkeyttää ja huomioida myös tiedonhallintalaista tulleet velvoitteet tietojen tallentamiseen ja luovuttamiseen liittyen.

Esitys on huolellisesti valmisteltu ja tulee selkeyttämään Syken tehtäviä ja vastuita. Kuten esityksessäkin todetaan, erityisesti vesiä koskevien tietojen ja ympäristön tilan seurantaan liittyvät tietojen tallennuskäytännöt ovat muotoutuneet vuosikymmenten aikana, pääosin ilman nimenomaista sääntelyä. Tilannetta on vaikeuttanut myös ympäristöhallinnon viranomaisia koskeneet monet muutokset, joiden osalta lainsäädäntö ei ole kaikilta osin pysynyt mukana.

Nykytilassa on ollut hankalaa saada selvyyttä siitä, mikä viranomainen on rekisterinpitäjä minkäkin rekisterin osalta ja myös minkä viranomaisen tehtäviin kuuluu julkisuuslain mukaisiin tietopyyntöihin vastaaminen tilanteessa, jossa samaa rekisteriä käyttää useampi viranomainen eri rooleissa. Lainsäädäntö on ollut vajavaista myös liittyen henkilötietoluonteen omaavien paikkatietojen yleisessä tietoverkossa julkaisemisen. Esitys tuo näihin selkeyttä ja tarvittavaa säännöspohjaa.

Nykytila: lainsäädäntö

Lausuntonne

-

Nykytila: käytäntö

Lausuntonne

Nykytilan arviossa todetaan, että YLVA-järjestelmään ei tallenneta salassa pidettäviä tietoja.

Suomen ympäristökeskus katsoo, että YLVA-järjestelmässä voi olla tapauskohtaisesti salassa pidettävää tietoa koskien jätteen vastaanottaja- ja käsittelytietoja sillä perusteella, että ne voivat paljastaa jätehuoltoon osallistuvien toiminnanharjoittajien välisiä sopimussuhteita. Sopimussuhteita on julkisuuslain 24 §:n 1 momentin 20 kohtaa koskevassa oikeuskäytännössä pidetty tietyissä tilanteissa salassa pidettävinä.

Nykytilan arviointi

Lausuntonne

-

Keskeiset ehdotukset

Terminologia

-

Ympäristönsuojelulain tietojärjestelmä korvataan useilla eri tietovarannoilla

Suomen ympäristökeskus pitää ympäristönsuojelun tietojärjestelmän korvaamista sääntelyllisesti useampaan eri tietovarantoon perusteltuna ja katsoo muutoksen mahdollistavan rekisterinpitovastuiden selkiyttämisen.

Ympäristönsuojelulain tietovarantosääntely

Suomen ympäristökeskus pitää tärkeänä, että ympäristönsuojelulain uusi tietovarantosääntely mahdollistaa henkilötietoluonteen omaavien paikkatietojen julkaisemisen nykyisen kaltaisesti yleisessä tietoverkossa julkisuuslain 16 §:n 3 momentin estämättä. Rekisterinpitovastuiden määrittäminen tietovarantokohtaisesti selkiyttää tätä käytäntöä.

Vesienhoidon ja merenhoidon järjestämisestä annetun lain tietovarantosääntely

-

Luonnonsuojelulain tietovarantosääntely

Esityksessä ehdotettaviin tietovarantoihin sisältyvien henkilötietoluonteen omaavien paikkatietojen laajemmalla julkaisulla yleisessä tietoverkossa voi olla välillisiä myönteisiä ympäristövaikutuksia. Erityisesti yleisessä tietoverkossa maksutta ja helposti saatavilla olevat nykyistä kattavammat luontotietoineistot voivat auttaa erilaisten suojelu-, ennallistamis- ja luonnonhoitotoimien kohdentumista monimuotoisuuden kannalta arvokkaille alueille sekä luonnon monimuotoisuuden ja sille tärkeiden alueiden parempaa huomioimista luontoa muuttavien hankkeiden suunnittelussa ja toteutuksessa.

Syke katsoo, että lakimuutosten toteutuessa helpottuisi luontotietoaineistojen julkaiseminen avoimeen käyttöön, mikä parantaisi lajien, luontotyyppien ja luontoalueiden parempaa huomioon ottamista maankäytön suunnittelussa.

Henkilötietojen suojaan liittyvän kansallisen liikkumavaran käyttö ja siihen liittyvät arvioinnit

-

Vaikutukset

Ympäristövaikutukset

-

Viranomaisvaikutukset: Toiminta ja palvelujen tuottaminen

Vaikutuksia on esityksessä pyritty Syken näkemyksen mukaan arvioimaan kattavasti ja Syke on vaikutusarvioista samaa mieltä. Erityisesti tiedonhallinnan vaikutukset, tietosuojavaikutukset ja viranomaisvaikutukset ovat samansuuntaisia kuin Syken näkemykset.

Viranomaisvaikutukset: Tiedonhallinnan muutokset

Vaikutuksia on esityksessä pyritty Syken näkemyksen mukaan arvioimaan kattavasti ja Syke on vaikutusarvioista samaa mieltä. Erityisesti tiedonhallinnan vaikutukset, tietosuojavaikutukset ja viranomaisvaikutukset ovat samansuuntaisia kuin Syken näkemykset.

Taloudelliset vaikutukset

-

Tietosuojavaikutukset

Vaikutuksia on esityksessä pyritty Syken näkemyksen mukaan arvioimaan kattavasti ja Syke on vaikutusarvioista samaa mieltä. Erityisesti tiedonhallinnan vaikutukset, tietosuojavaikutukset ja viranomaisvaikutukset ovat samansuuntaisia kuin Syken näkemykset.

Tietoyhteiskuntavaikutukset

-

Muut yhteiskunnalliset vaikutukset

-

Vaikutukset eräisiin perusoikeuksiin

-

Ahvenanmaa

-

Laki ympäristönsuojelulain muuttamisesta

62 §. Seuranta- ja tarkkailumääräykset

-

85 a §. Ympäristölupa-asioita koskeva tietopalvelu

-

116 §. Rekisteröinti-ilmoitus toiminnan rekisteröintiä varten

-

143 §. Ympäristön tilan seuranta

-

149 a §. Kansalliset päästöinventaarit ja -ennusteet sekä inventaarioraportit

-

197 §. Menettely muutoksenhakutuomioistuimessa

-

19 a luku. Tietovarannot ja tiedonhallinta

201 a §. Ympäristönsuojelun tietovarannon käyttötarkoitus

Suomen ympäristökeskus pitää tärkeänä, että ympäristönsuojelun tietovarantoon kerättyjä tietoja voidaan hyödyntää laajasti myös muun lainsäädännön mukaisten tehtävien hoidossa.

201 b §. Ympäristönsuojelun tietovarantoon tallennettavat tiedot ja tallennusvastuut

-

201 c §. Ympäristönsuojelun tietovarantoon muiden lakien nojalla tallennettavat tiedot

-

201 d §. Ympäristönsuojelun tietovarannon tietojen julkaisu yleisessä tietoverkossa

Suomen ympäristökeskus pitää tärkeänä esitettyä muutosta sääntelyyn, jotta nykyisenkaltaisen ympäristönsuojelun tietovarannon tietojen julkaisu yleisessä tietoverkossa on mahdollista jatkossakin. Syke katsoo, että mahdollisuus julkaista tarvittaessa muitakin tietovarantoon tallennettuja toimintoja koskevia henkilötietoluonteen omaavia paikkatietoja on tarpeellinen.

201 e §. Ympäristönsuojelun tietovarantoon liittyvät vastuut

-

201 f §. Viranomaisten oikeus saada ympäristönsuojelun tietovarannon tietoja maksutta

-

201 g §. Viranomaisten oikeus saada ympäristönsuojelun tietovarannon salassapidettäviä tietoja

-

201 h §. Maaperän tilan tietovarannon käyttötarkoitus

-

201 i §. Maaperän tilan tietovarantoon tallennettavat tiedot ja tallennusvastuut

-

201 j §. Maaperän tilan tietovarannon tietojen julkaisu yleisessä tietoverkossa

-

201 k §. Maaperän tilan tietovarantoon liittyvät vastuut

-

201 l §. Viranomaisten oikeus saada maaperän tilan tietovarannon tietoja maksutta

-

201 m §. Viranomaisten oikeus saada maaperän tilan tietovarannon salassapidettäviä tietoja

-

201 n §. Ilman epäpuhtauksien päästöjen tietovaranto

-

201 o §. Tietojen laatu

-

210 §. Salassapitovelvollisuus ja salassa pidettävien tietojen luovuttaminen

-

222 §. Ympäristönsuojelun tietojärjestelmä ja 223 §. Ympäristönsuojelun tietojärjestelmään talletettavat tiedot

-

240 §. Ympäristönsuojelun tietojärjestelmään talletettavat tiedot

-

Laki jätelain muuttamisesta

29 §. Jätteen luovuttaminen

-

118 a §. Kirjanpito- ja tiedonantovelvollisuus elintarvikejätteestä ja 119 §. Kirjanpitoon sisällytettävät tiedot ja niiden käsittely

-

142 §. Jätehuollon rekisterit ja tuottajarekisteri

-

Laki merenkulun ympäristönsuojelulain 9 luvun 6 §:n 5 momentin muuttamisesta

9. luku. Jätteiden vastaanottojärjestelyt satamassa

6 §. Sataman jätehuoltosuunnitelman hyväksyminen

-

Laki ympäristövahinkorahastosta annetun lain 32 §:n muuttamisesta

32 §. Ympäristönsuojelun tietovarantoon tallennettavat tiedot

-

12 luku. Vesioikeudellinen yhteisö

2 §. Yhteisön jäsenyys ja jäsenluettelo

-

6 §. Vesiyhteisörekisteri

-

8 §. Yhteisön rekisteröinti ja tietojen tallennusvastuu

-

9 §. Tietojen merkitseminen

-

10 §. Oikeus saada tietoja

-

19 §. Yhteisön purkautuminen

-

18 luku. Erinäisiä säännöksiä

1 §. Ympäristönsuojelun ja luonnonsuojelun tietovarantoihin tallennettavat tiedot

-

2 §. Tietojen tallennusvastuu

-

3 §. Väyläviraston oikeus saada tietoja maksutta

-

19 luku. Voimaantulo.

21 §. Vesipäätösrekisteri

-

1 luku. Yleiset säännökset

1 §. Tarkoitus

-

2 a luku. Pohjavesialueet

10 d §. Pohjavesialueen määrittämisen ja luokituksen valmistelu

-

10 f §. Pohjavesialueen suojelusuunnitelman valmistelu

-

4 a luku. Merenhoidon järjestäminen

26 b §. Merenhoitosuunnitelma

-

5. luku. Erinäiset säännökset, tietovarannot ja tiedonhallinta

28 c §. Vesienhoidon ja merenhoidon tietovarannon käyttötarkoitus

-

28 d §. Vesienhoidon ja merenhoidon tietovarannon tietosisältö

-

28 e §. Vesienhoidon ja merenhoidon tietovarannon tietojen tallennusvastuut

-

28 f §. Tietojen laatu

-

28 g §. Vesienhoidon ja merenhoidon tietovarannon tekninen toimivuus ja käytettävyys

-

28 h §. Vesienhoidon ja merenhoidon tietovarannon tietojen julkaisu yleisessä tietoverkossa

-

28 i §. Vesienhoidon ja merenhoidon tietovarannon yhteisrekisterinpito

-

28 j §. Oikeus saada vesienhoidon ja merenhoidon tietovarannon tietoja maksutta

-

28 k §. Oikeus saada vesienhoidon ja merenhoidon tietovarannon salassapidettäviä

-

8 luku. Eliölajien suojelu

73 §. Suurten petolintujen pesäpuiden suojelu

-

11 luku. Vapaaehtoinen ekologinen kompensatio

103 §. Luonnonarvojen tuottaminen

-

104 §. Päätös hyvityksen korvaavuudesta

-

106 §. Hyvittämistietojen saatavuus

-

13 luku. Luonnonsuojelun tiedonhallinta ja päätöksistä tiedottaminen

117 §. Luonnonsuojelun tietovaranto ja sen käyttötarkoitus

-

118 §. Luonnonsuojelun tietovarannon tietosisältö

-

118 a §. Tietojen tallentaminen luonnonsuojelun tietovarantoon

-

118 b §. Tietovarantoon liittyvät vastuut

-

119 §. Tiedon laatu

-

120 §. Tietojen luovuttaminen ja oikeus saada tietoja

-

121 §. Päätösten tiedoksi antaminen ja päätöksistä tiedottaminen

-

Suhde perustuslakiin ja säätämisjärjestys

Lausuntonne

-

Lakiehdotus 1, Laki ympäristönsuojelulain muuttamisesta

62 §. Seuranta- ja tarkkailumääräykset

-

85 a §. Ympäristölupa-asioita koskeva tietopalvelu

-

116 §. Rekisteröinti-ilmoitus toiminnan rekisteröintiä varten

-

143 §. Ympäristön tilan seuranta

-

149 a §. Kansalliset päästöinventaarit ja -ennusteet sekä inventaarioraportit

-

197 §. Menettely muutoksenhakutuomioistuimessa

-

201 a §. Ympäristönsuojelun tietovarannon käyttötarkoitus

-

201 b §. Ympäristönsuojelun tietovarantoon tallennettavat tiedot ja tallennusvastuut

-

201 c §. Ympäristönsuojelun tietovarantoon muiden lakien nojalla tallennettavat tiedot

-

201 d §. Ympäristönsuojelun tietovarannon tietojen julkaisu yleisessä tietoverkossa

-

201 e §. Ympäristönsuojelun tietovarantoon liittyvät vastuut

-

201 f §. Viranomaisten oikeus saada ympäristönsuojelun tietovarannon tietoja maksutta

-

201 g §. Viranomaisten oikeus saada ympäristönsuojelun tietovarannon salassapidettäviä tietoja

-

Lausunnonantajia pyydetään lausumaan siitä, onko pykälässä 201 g huomioitu oikeat viranomaiset ja mikä lakisääteinen tehtävä kunkin viranomaisen osalta on kyseessä?

Lausuntonne

-

201 h §. Maaperän tilan tietovarannon käyttötarkoitus

-

201 i §. Maaperän tilan tietovarantoon tallennettavat tiedot ja tallennusvastuut

-

201 j §. Maaperän tilan tietovarannon tietojen julkaisu yleisessä tietoverkossa

-

201 k §. Maaperän tilan tietovarantoon liittyvät vastuut

-

201 l §. Viranomaisten oikeus saada maaperän tilan tietovarannon tietoja maksutta

-

201 m §. Viranomaisten oikeus saada maaperän tilan tietovarannon salassapidettäviä tietoja

-

Lausunnonantajia pyydetään lausumaan siitä, onko pykälässä 201 m huomioitu oikeat viranomaiset ja mikä lakisääteinen tehtävä kunkin viranomaisen osalta on kyseessä?

Lausuntonne

-

201 n §. Ilman epäpuhtauksien päästöjen tietovaranto

-

201 o §. Tietojen laatu

-

210 §. Salassapitovelvollisuus ja salassa pidettävien tietojen luovuttaminen

-

Lakiehdotus 2, Laki jätelain muuttamisesta

29 §. Jätteen luovuttaminen

-

118 a §. Kirjanpito- ja tiedonantovelvollisuus elintarvikejätteestä

-

119 §. Kirjanpitoon sisällytettävät tiedot ja niiden käsittely

-

142 §. Jätehuollon rekisterit ja tuottajarekisteri

-

Lakiehdotus 3, Laki merenkulun ympäristönsuojelulain 9 luvun 6 §:n 5 momentin muuttamisesta

9. luku. Jätteiden vastaanottojärjestelyt satamassa

6 §. Sataman jätehuoltosuunnitelman hyväksyminen

-

Lakiehdotus 4, Laki ympäristövahinkorahastosta annetun lain 32 §:n muuttamisesta

32 §. Ympäristönsuojelun tietovarantoon tallennettavat tiedot

-

12 luku. Vesioikeudellinen yhteisö

2 §. Yhteisön jäsenyys ja jäsenluettelo

-

6 §. Vesi yhteisörekisteri

-

8 §. Yhteisön rekisteröinti ja tietojen tallennusvastuu

-

19 §. Yhteisön purkautuminen

-

18 luku. Erinäisiä säännöksiä

1 §. Ympäristönsuojelun ja luonnonsuojelun tietovarantoihin tallennettavat tiedot

-

2 §. Tietojen tallennusvastuu

-

3 §. Väyläviraston oikeus saada tietoja maksutta

-

19. luku. Voimaantulo

21 §. Vesipäätesrekisteri

-

1 luku. Yleiset säännökset

1 §. Tarkoitus

-

2 a luku. Pohjavesialueet

10 d §. Pohjavesialueen määrittämisen ja luokituksen valmistelu

-

10 f §. Pohjavesialueen suojelusuunnitelman valmistelu

-

4 a luku. Merenhoidon järjestäminen

26 b §. Merenhoitosuunnitelma

-

5. luku. Erinäiset säännökset, tietovarannot ja tiedonhallinta

28 c §. Vesienhoidon ja merenhoidon tietovarannon käyttötarkoitus

-

28 d §. Vesienhoidon ja merenhoidon tietovarannon tietosisältö

-

28 e §. Vesienhoidon ja merenhoidon tietovarannon tietojen tallennusvastuut

-

28 f §. Tietojen laatu

-

28 g §. Vesienhoidon ja merenhoidon tietovarannon tekninen toimivuus ja käytettävyys

-

28 h §. Vesienhoidon ja merenhoidon tietovarannon tietojen julkaisu yleisessä tietoverkossa

-

28 i §. Vesienhoidon ja merenhoidon tietovarannon yhteisrekisterinpito

-

28 j §. Oikeus saada vesienhoidon ja merenhoidon tietovarannon tietoja maksutta

-

28 k §. Oikeus saada vesienhoidon ja merenhoidon tietovarannon salassapidettäviä

-

Lausunnonantajia pyydetään lausumaan siitä, onko pykälässä 28 k huomioitu oikeat viranomaiset ja mikä lakisääteinen tehtävä kunkin viranomaisen osalta on kyseessä?

Lausuntonne

-

8 luku. Eliölajien suojelu

73 §. Suurten petolintujen pesäpuiden suojelu

-

11 luku. Vapaaehtoinen ekologinen kompensatio

103 §. Luonnonarvojen tuottaminen

-

104 §. Päätös hyvityksen korvaavuudesta

-

106 §. Hyvittämistietojen saatavuus

-

13 luku. Luonnonsuojelun tiedonhallinta ja päätöksistä tiedottaminen

117 §. Luonnonsuojelun tietovaranto ja sen käyttötarkoitus

-

118 §. Luonnonsuojelun tietovarannon tietosisältö

-

118 a §. Tietojen tallentaminen luonnonsuojelun tietovarantoon

-

118 b §. Tietovarantoon liittyvät vastuut

-

119 §. Tiedon laatu

-

120 §. Tietojen luovuttaminen ja oikeus saada tietoja

-

121 §. Päätösten tiedoksi antaminen ja päätöksistä tiedottaminen

-

Hynninen Mikko
Suomen ympäristökeskus